

**Vedtatte uttalelser, ekstraordinært landsstyremøte i
AUF 21.-23. august 2020**

Et forbedret psykisk helsetilbud

I Norge i dag er det beregnet at mellom 5-8% av barn og unge har en psykisk lidelse, og at mellom 15-20% sliter med en form for psykiske plager. AUF mener dette er uakseptable tall og derfor ønsker vi en økt satsing på psykisk helse.

Per i dag er det altfor høy terskel for å få tilgang til den kvalifiserte hjelpen man trenger. Fra den tid man blir henvist hos fastlege kan det gå det flere måneder før man får time hos psykolog. Innad i systemet er de kvalifiserte overbelastet, og det påvirker både kvaliteten på behandlingen og antall pasienter de kan behandle. Især ved VPP/BUP, som eneste godkjente instans til å dokumentere psykiske plager overfor videregående skole, under fraværsgrensen.

Særlig distriktene sliter med å ha et tilstrekkelig tilbud på utdannede psykologer og spesialister, og i nord flys det jevnlig inn kvalifisert fagpersonell fra lenger sør i Norge. AUF ønsker å bevilge flere midler til å utdanne psykisk helsepersonell i nord, og innføre Nord-Troms- og Finnmarkskvote på psykologistudier for å videre støtte dette. Dette kan i fremtiden hjelpe å spare penger ved å hyre lokale kvalifiserte framfor fagpersonell fra andre fylker, i tillegg til å forbedre det psykiske helsetilbudet til menneskene i distriktene. I tillegg ønsker vi økt opplysning og oppfordring for folk å oppsøke hjelp. Slik tilbudet er i dag, kan det være vanskelig å vite hvilken hjelp som er tilgjengelig, og hva slags hjelp en trenger.

AUF vil:

- Utrede muligheten for at andre instanser, i tillegg til VPP/BUP, kan få mulighet til å dokumentere psykiske plager
- Ha en økt satsning for lav-terskel tilbud for psykisk helsehjelp
- Utrede hvordan man kan få tjenester nært folk, særlig i distrikter og i kommuner uten sykehus.
- Bevilge flere midler til å utdanne psykisk helsepersonell, blant annet psykolog og spesialister.
- Innføre Nord-Troms- og Finnmarkskvote på psykologistudiet på UiT.
- Gjennomføre informasjonskampanjer om psykisk helse og ulike lavterskeltilbud og helsefremmende atferd

Oppbygging av studielinjer og desentraliserte utdanninger i Norge

AUF mener at norske universitet burde i større grad være forpliktet til å tilby bedre og flere utdanninger desentralisert og på andre campus rundt hovedcampus. Universiteter trenger et bedre styringsdokument med krav om å et bedre tilbud for studenter som trenger eller vil studere desentralisert. Dette kan føre til at flere ungdommer velger å bo på hjemplassen sin lengre og kan føre til en større bolyst, da man har muligheter til å få en fullverdig utdanning der du bor.

AUF vil:

- Innføre krav til universiteter om at de i større grad skal bygge opp under og utvikle små campus og desentraliserte utdanninger.

Bevaring av dagens kongekrabbeforvaltning

Kongekrabbepolitikken har stor betydning for sjøsamiske lokalsamfunn. Kongekrabben har vært en liten, men viktig kilde til sysselsetting og inntekt i fiskerisamfunnene i Øst-Finnmark. Ved å slippe inn flere fiskere fra Vest, vil det ødelegge for fiskere lokalisert i Øst-Finnmark. Nærings- og fiskeridepartementet foreslår i sitt høringsbrev datert 9. juli 2019 at også fartøy fra alle kommunene i Vest-Finnmark som ellers oppfyller vilkårene skal få delta i det kommersielle krabbefiske øst for 26 grader øst (Nordkapp). Dette vil ifølge departementet innebære at 179 fartøy skal inkluderes i det kommersielle fisket i øst, og innebære en inntektsnedgang på 18 prosent for de som i dag er inne i dette fisket. Ved å åpne for kvotefiske i hele Finnmark vil det være vanskelig å drive lønnsom drift for fiskere bosatt i Øst-Finnmark.

AUF vil:

- opprettholde et langsiktig fiskeri innenfor et avgrenset område i Øst-Finnmark
- Sikre arbeidsplasser i Øst-Finnmark innenfor kongekrabbenæringen
- begrense spredningen av kongekrabbe utenfor dette område

Frihet for Hviterussland

AUF fordømmer gjennomføringen av presidentvalget i Hviterussland, som ble gjennomført stikk i strid med globalt anerkjente standarder for demokrati og ikke en rettsstat verdig.

Vi krever at hviterussiske myndigheter stopper forfølgelsen av politiske motstandere, og slipper fri alle de urettmessig anholdte umiddelbart. Vi krever at hviterussiske myndigheter respekterer menneskerettighetene, og umiddelbart oppretter en genuin politisk dialog med opposisjonen for å unngå ytterligere bruk av vold.

Vi er spesielt opprørt på vegne av politiske fanger fra opposisjonen. Frie og rettfærdige valg er umulig før staten stanser sine brudd på menneskerettighetene og misbruken av voldsmonopolet.

Vi oppfordrer også til å forsterke sanksjonene mot de ansvarlige for forfalskningen av valgresultatet og de ansvarlige for volden som ble brukt mot de fredelige demonstrantene. De enkelte tilfellene og navnene på de ansvarlige er dokumentert av det hviterussiske sivilsamfunnet og menneskerettighetsorganisasjoner.

Vi oppfordrer det internasjonale samfunnet til å bruke sanksjonsmidler særlig til å få gjennomført nye og frie valg.

AUFs landsstyre krever at:

- De politiske fangene i Hviterussland slippes fri og at forfølgelsen av politiske motstandere tar slutt
- Det gjennomføres nye og frie valg i Hviterussland
- Norske myndigheter setter press på hviterussiske myndigheter for å sikre Hviterusslands befolkning grunnleggende menneskerettigheter

Digital trygghet

Unge i dag vokser opp med internett og digitale medier. Det er der man møter venner, spiller spill eller lærer. Har du tilgang til internett i dag, har du tilgang til nærmest uendelig av muligheter. Dette er i størst grad positivt, men det åpner også opp for muligheten til å bli misbrukt, presset, lurt og mye mer. AUF ønsker å gjøre internett og digitale medier tryggere, slik at risikoen for å komme i farlige situasjoner blir redusert, særlig for barn og unge.

I undersøkelsen EU Kids Online 2018 kom det frem at 35% av barn i Norge mellom 14 og 17 år har sett på innhold på nett om hvordan man skader seg selv fysisk. AUF ønsker å motarbeide denne ukulturen og sørge for at slikt innhold i mindre grad blir oppsøkt.

Noe av problemet i dag er at foreldre ikke vet hva som skjer i livet til barna deres. Foreldre i dag har ikke stor nok kunnskap om hvordan løse situasjoner barna kan komme opp i, eller hvordan hjelpe barnet ferdig trygt på nett. AUF mener det skal utvikles en håndbok som hjelper foreldre med å forstå akkurat dette. Håndboken gjør det lettere for foreldre å vite hvordan de skal hjelpe, uten at barnets privatliv blir innskrenket. Dette kommer til å gjøre det tryggere for barn som har vært både mye og lite aktive på digitale medier.

Blant unge under 25 år er det blitt helt vanlig å motta nakenbilder - til og med fra folk man ikke aner hvem er, viser en undersøkelse fra Telia. Mobilkamera i kombinasjon med mange kanaler og meldingsapper gjør det enkelt å dele bilder, og i dag opplever mange unge å få tilsendt nakenbilder. I en undersøkelse av Medietilsynet kom det frem at 4 av 10 ungdommer mellom 13 og 18 har fått tilsendt nakenbilder, mange uten at de selv har ønsket det (Medietilsynet, 2020). I samme undersøkelse kom det frem at det var 12% av barn mellom 13 og 18 som selv hadde sendt nakenbilder- mange til mennesker de kun hadde møtt på nettet. Undersøkelsen fra Telia viste også at 46 % av de mellom 15 og 17 som hadde mottatt bilder var fra ukjente mennesker. I snitt hadde 35 % av mottakerne en ubehagelig opplevelse rundt bildene. AUF mener at det er nødvendig å styrke dagens seksualitetsundervisning, med spesielt fokus på hva som er lov å gjøre på nett.

I dag er det flere organisasjoner som jobber med å gjøre det tryggere for unge å være på Internett og digitale medier. AUF mener at disse organisasjoner skal bli styrket av staten. Både økonomisk og organisatorisk. AUF mener også at det skal øremerkes midler i statsbudsjettet som da skal gå til forskning rundt digitale vaner og utfordringer.

AUF vil at internett og digitale medier i all hovedsak skal bli sett på som positive ressurser, men at det skal arbeides for at det blir tryggere å bruke dem.

AUF vil:

- At myndighetene skal drive et kontinuerlig arbeid for å spre informasjon om hvordan lover og regler skal håndheves digitalt til digitale brukere og spesielt barn og unge.
- At skolene skal bruke mer tid på å spre kunnskap om hvordan man ferdes trygt på nett.
- At det skal øremerkes penger i statsbudsjettet til forskning på innbyggerne sine digitale vaner og utfordringer.
- Sørge for at nettsider som sprer skadelig innhold og informasjon ikke skal reklameres for og at de skal være vanskeligere å finne.

- Innføre digital kunnskap som en del av læreplanen. Denne undervisningen burde formidle bevissthet rundt temaer som nettvett, kildekritikk, hatefulle ytringer, digital mobbing, spredning av nakenbilder, seksualitet, bruk av digitale virkemidler, reklame, kommersiell påvirkning, psykisk helse, skadelig innhold, digital trygghet, hvordan man kan oppsøke hjelp for seg selv og andre, og aktuelt regelverk.
- Øke støtten til organisasjoner og grupper som jobber for at barn og unge har det trygt på nett.
- Øke den generelle kunnskapen rundt bruk av digitale medier og internett blant folk.
- Styrke dagens seksualitetsundervisning, med større fokus på hva som er lov på nett.
- At myndighetene skal utvikle en håndbok til foreldre om hvordan de kan sørge for at barna deres ferdes trygt på nett, og hvordan de burde håndtere risikosituasjoner som barna deres har kommet i.
- At det motarbeides digital overvåkning av foreldre.
- At det skal dannes en felles hjelpeplattform for ungdom som har havnet i farlige eller ubehagelige situasjoner på nett. Her burde de få både tilbud om juridisk veiledning og oppfølging av fagpersoner.
- At man ikke skal forby skadelig innhold for barn og unge som oppfordrer til selvskading eller spiseforstyrrelser, slik at denne typen innhold ikke havner i enda mer lukkede rom, men at folk vet hvor de kan finne hjelp når de trenger det og at det arbeides aktivt mot ungdommer som kan identifiseres på slike steder.
- Myndighetene skal utarbeide en helhetlig handlingsplan om hvordan skape mer trygghet for barn og unge på nett

Fremtidens internasjonale pandemiberedskap

Vi lever i en tid der konsekvensene av politisk uvirksomhet og passivitet på direkte og alvorlig vis påvirker vår hverdag. I en sak som bærer sterke paralleller med vår tids store miljøkrise, har mangel på politisk vilje og mot skapt store kostnader for folks velferd og helse, på tross av ekspertenes mange råd og anmodninger. Med de riktige tiltakene er det fullt mulig at Covid-19 aldri ble mer enn et lite medieoppslag, men korttenkthet hos både folk og politikere satte en bremse for dette. Det er derfor at vi akkurat nå, i solidaritet med resten av verden, må stå i fronten når vi skal utforme en ny og langt sterkere internasjonal pandemiberedskap. For før vi vet ordet av det vil hele hendelsen være et fjernt minne.

Blant epidemiologer er det konsensus rundt at trusselen om farlige virusutbrudd i stor grad kommer fra nærkontakt mellom dyr og mennesker. Virus som sirkulerer i populasjoner i dyreriket kan, gjennom hyppig kontakt med mennesker, gjøre hopp fra dyr til mennesker. Markeder der slik kontakt mellom ville dyr og mennesker foregår i stort omfang og på lite sanitært vis øker risikoen betraktelig for nye, farlige virusutbrudd.

I det et farlig virus har smittet et menneske, teller hvert sekund. Dersom det skulle oppstå krig, vet militærstyrker i samtlige land i verden nøyaktig hva deres handlingsplan er. NATO gjennomfører regelmessig krigssimulasjoner for å teste og trene sine evner i tilfelle det en dag skulle bli nødvendig. For internasjonal pandemiforebyggelse finnes det derimot ingen slike øvelser, og statlige og mellomstatlige handlingsplaner har blitt demonstrert å være manglende eller til dels ikkeeksisterende. Det finnes ikke detaljerte mellomstatlige planer, og det finnes ikke veltrente medisinske beredskapsenheter klare til å fly ut på et øyeblikks varsel. Det siste halvåret har demonstrert hvorfor de ovennevnte tiltakene ikke bare er mulige forslag, men absolutte nødvendigheter for å sikre verdenssamfunnet fra fremtidige pandemier.

Midt i den verste økonomiske krisen siden Den store depresjonen er det helt klart hva vi må gjøre. De økonomiske bevilgningene det kreves for å revolusjonere internasjonal pandemiberedskap er mikroskopiske i forhold til kostnaden av en ny pandemi. I en verden med stadig flere folk, og der kontakt mellom dyr og mennesker er nærmest konstant, vil mangel på handling være en dom for fremtidige generasjoners helse og velferd.

AUF vil at:

- Norge skal jobbe innenfor WHO og andre relevante internasjonale organer for å forbedre sanitære forhold ved markeder som driver salg av ville dyr, eller stenge slike markeder ved nødvendighet.
- Det skal utvikles internasjonale medisinske beredskapstropper i regi av WHO som umiddelbart kan utstasjoneres for å kontrollere sykdomsutbrudd.
- WHO skal arrangere teoretiske treningssimulasjoner regelmessig for å teste internasjonal beredskap i situasjoner med utbrudd.
- Norge skal øke bevilgningene sine til WHO for å støtte forbedret pandemiberedskap, og oppfordre andre land til å gjøre det samme.
- Norge skal støtte og promotere videre forskning på vaksiner og diagnostisering av sykdom.

Stopp konsentrasjonsleirene i Kina!

Siden 2014 har det blitt rapportert av FN og andre kilder at over én million mennesker, både uigurer og andre minoriteter, har blitt plassert i “omskoleringsleire” med formål å få de innsatte til å bli “ekte kinesere”. Kina benektet lenge at leirene eksisterte, men i dag dekker de til sannheten og kaller de for yrkesutdannings- og opplæringscentre. Flere kilder gjennom Amnesty har motsetningsvis fortalt at de innsatte utsettes for hjernevasking, tortur, seksuell vold og propaganda. Dette er noe mange omtaler som kinesisk Holocaust.

Hverdagen for uigurene er preget av et totalitært overvåkningssystem som til enhver tid leter etter unnskyldninger for å sende uskyldige mennesker i konsentrasjonsleirer. Ting som å “plutselig slutte å drikke og røyke” eller “å lagre store mengder mat i eget hjem” blir brukt som argumentasjon for fengsling i “omskoleringsleirene”.

Videre kan uigurer og andre minoriteter tvinges til å jobbe i fabrikker langt unna hjemstedet sitt. Flere kilder har funnet ut at disse fabrikkene inngår i forsyningskjeden til enorme internasjonale selskap som H&M og Adidas.

Vi i AUF kan ikke se på Kinas forsøk på å utvaske folkegrupper bare fordi de er minoriteter og ikke er i mer “akseptable” trossamfunn. Verdenssamfunnet har opplevd dette før, og vi kan ikke se det skje på nytt. Norge kan ikke fortsette å se mellom fingrene hver gang vi forsøker å samarbeide og inngå ulike avtaler med Kina.

Vi må stille krav og vise hva slags samfunn vi vil støtte, uavhengig av den internasjonale makten samarbeidsnasjonen har. Penger og makt kan ikke trumfe over menneskerettighetene og friheten vi alle har krav på, uansett hvor vi kommer fra. AUF står tross alt for frihet, likhet og solidaritet!

AUF vil:

- at Norge fordømmer Kinas massefengsling av uigurer og andre minoriteter
- at Norge jobber for å opprette en internasjonal koalisjon som kan innføre diplomatiske og økonomiske sanksjoner mot Kina
- at Norge deltar tydeligere i kampen mot masseovervåking og urettmessige fengslinger
- at Norge har som premiss at menneskerettighetene bevares ved samarbeid med andre nasjoner
- at Norge stiller høyere etiske krav før samarbeidsavtaler inngås
- Stortinget må vedta et nasjonalt forbud mot utvikling av ansiktsgjenkjenningsteknologi til bruk av politi og myndighetene.
- Norge må ta en lederrolle i det internasjonale arbeidet med å gjennom folkeretten forby masseovervåking i den utstrekningen som nå finner sted i land som Kina og Saudi-Arabia.
- fryse Norges frihandelsavtale med Kina til de forplikter seg til mennesker til å overholde menneskerettighetene i Xinjiang-provinsen.

Solidaritet med folket i Libanon – et fritt Libanon etter uro, korrupsjon og eksplosjoner

Fra å være Midtøstens demokratiske og økonomiske fyrtårn, er Libanon blitt en feilslått stat. Bilder fra den libanesiske hovedstaden Beirut minner mest om en krigssone etter at to eksplosjoner rammet havneområdet i byen tirsdag 4. August. Eksplosjonene skal ha kostet minst 78 menneskeliv og opp mot 4000 personer er såret, ifølge landets helseminister.

De siste årene har det vært store demonstrasjoner i Libanon, mot de store økonomiske forskjellene i landet. Siden etter den arabiske våren så har antallet flyktninger steget i Libanon. Det har bosatt seg flere millioner syriske flyktninger i Libanon, samtidig så er det flere antall millioner palestinske flyktninger som også har bosatt seg i Libanon pga den israelske okkupasjonen i Palestina. Arbeidsledigheten stiger samtidig så synker den libanesiske valutaen utrolig kraftig. Det libanesiske parlamentet har oversett disse alvorlige samfunnsproblemene, og ikke lyttet til folket i det hele tatt.

Libanon har en spesiell styreform sammenlignet med resten av verden. Styreformen i Libanon baserer seg på å skjerme folkets religion i parlamentet, så det vil si at Presidenten vil være maronitt (kristen), statsministeren skal være sunnimuslim, formann for nasjonalforsamlingen skal være sjiamuslim, nestformann for nasjonalforsamlingen skal være druser og forsvarssjefen skal være gresk-ortodoks. I tillegg så skal alle disse religiøse gruppene være representert i nasjonalforsamlingen og regjeringen. Så det er ikke sånn at den som er best egnet som blir valgt, det handler om hvilke religiøse gruppe man “representerer” og det ender opp med at det blir ufattelig mye korrupsjon og splittelse i landet.

I dag er på Libanon på vei inn i landets verste økonomiske krise siden borgerkrigen på 90-tallet. Den libanesiske Liraen har sunket kraftig i verdi. Hvis vi ser verdien av Liraen i februar 2020 så var 1 dollar lik 2300 Lira, men i dag er 1 dollar lik 9500 Lira. Dette gjør at prisene på mat, bolig, medisiner og legebeseøk blir alt mellom dobbelt til trippelt dyrere. Hvis vi tar brød for eksempel så var den offisielle prisen på brød i Libanon på 700 lira for 2 måneder siden, nå er den på 2000 lira. Samtidig som at Liraen synker så økes ikke lønnen til den vanlige libaneseren og det er den samme vanlige libaneseren som betaler prisen for denne økonomiske krisen.

Hjelpeorganisasjoner melder nå om at stadig flere sliter med å få dekket grunnleggende behov, som mat, tak over hodet og helsehjelp. Over en halv million barn i Beirut er eksempelvis i ferd med å bli underernærte, fordi tilgangen på mat er så dårlig. I tillegg til alt dette, har koronakrisa rammet landet hardt. Norge må ikke bare legge press på de libanesiske styresmaktene, sånn at de lytter til demonstrantenes krav, men også sikre at situasjonen ikke utvikler seg til en humanitær katastrofe.

Norge og flere land verden over har vært raske til å tilby hjelp med oppryddingen etter de katastrofale eksplosjonene i Beirut og Norge må gå i bresjen for dette. Frankrikes president Emmanuel Macron har avtalt hjelpearbeid og flere hundre franske hjelpearbeidere har reist

til Beirut. Norge og deres allierte må bistå med nødhjelp, men også med kompetanse etter en slik fatal katastrofe som har rammet et allerede urolig Libanon.

AUF vil:

- støtte demonstrantene i Libanon
- at Norge skal jobbe internasjonalt for at Libanon får kriselån
- at Norge skal gi akutt nødbistand for å hindre en humanitær katastrofe
- at Norge skal bistå med nødhjelp etter de katastrofale eksplosjonene i Beirut
- at Norge skal tilby personell kompetanse som brannmannskap eller andre hjelpemidler etter eksplosjonen i Beirut
- at Norge skal ta imot kvoteflyktninger fra flyktningleiren i Bekaadalen
- at Norge skal øke støtten til flyktningsarbeidet Libanon har gjennomført, og oppfordre andre land til å gjøre det samme

Oljefondets framtid på spill

En av de viktigste bærebjelkene i det norske demokratiet, er folkets tillit til systemet. Tillit til de som forvalter politikken, økonomien og rettsvesenet må være til stede for at et representativt demokrati skal kunne fungere. AUF mener at denne tilliten også må gjelde den til enhver tid sittende lederen av oljefondet.

Den siste tids dekning av ansettelsen av den nye sjefen av oljefondet, har vist hvordan mangelen på etiske retningslinjer og reglement ikke er tilstrekkelig nok for å sikre en slik type tillit. AUF mener derfor at Stortinget må sikre at sjefen for oljefondet ikke kan ha private investeringer som ikke er i tråd med forventningsdokumentet til Norges Bank om skatt og åpenhet.

Det er også avgjørende at den sittende sjefen ikke har interessekonflikter med det som utgjør det norske folks viktigste sparekasse. Derfor mener AUF at Stortinget må sikre et regelverk som hindrer dette.

AUF mener:

- at Norges Bank må dokumentere at oljefondets sjef ikke har en interessekonflikt med oljefondets forvaltningskapital
- at Stortinget må sikre at sjefen for Oljefondet ikke kan ha private investeringer som ikke er i tråd med Norges Banks eget forventningsdokument om skatt og åpenhet.